

Vraag en antwoorden over de locatie voor eerste opvang voor dak- en thuislozen aan de Wilhelminastraat 10-12

Wat is een 24-uursopvang en wie komen daar?

Wat is de 24-uursopvang?

De 24-uursopvang is een eerste logeer- en begeleidingshuis voor dak- en thuislozen uit de regio (Midden- en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer) met meervoudige problemen (OGGZ-problematiek, zoals schulden, verslaving (circa twee derde heeft verslavingsproblematiek). Mensen die (nog) niet zelf in staat zijn om een vast onderdak voor zichzelf te organiseren. De hulpverlening en ondersteuning zijn er op gericht dat cliënten weer (in een zelfstandige rol) kunnen terugkeren in de maatschappij, en/of dat cliënten doorstromen naar een meer permanente begeleid-wonen situatie.

Hoeveel personen maken gebruik van de 24-uursopvang?

De dagopvang heeft een laagdrempelige inloop en heeft een capaciteit van circa 60 personen. De nachtopvang biedt begeleiding en onderdak in eenvoudige 1 en 2-persoonskamers voor circa 30 personen. Voor crisis- en winternoodopvang is er de mogelijkheid van extra opvang.

Kan de groep worden uitgebreid?

Het college kan de groep niet uitbreiden. Daarvoor zal én de gemeenteraad eerst andere kaders moeten vaststellen én de eigenaar moeten instemmen. Als hier een verwachting over zou zijn, had het college die nu al moeten meenemen in de besluitvorming.

Hoe lang verblijven de mensen bij de opvang?

De verblijfsduur varieert enorm: van enkele dagen tot enige maanden. Het doel is dat cliënten niet langer dan maximaal 9 maanden gebruik maken van de 24-uursopvang. Er zal in de praktijk weleens een enkele situatie kunnen voorkomen dat daarvan wordt afgeweken; de functie is eerste opvang: de doelgroep wordt begeleid naar zelfstandig (in)wonen of andere vormen van begeleid-wonen.

Worden er drugs gebruikt in de 24-uursopvang?

In de locatie zijn aparte gebruiksruidten voor alcoholgebruikers en rokers van harddrugs. De methadonverstrekking en ruimte voor het spuiten van heroïne en het innemen van vloeibare methadon is in handen van de Brijder Stichting, gevestigd aan het Spaarne met ingang aan de Gravinnesteeg. Deze locatie hoort niet bij de 24-uursopvang en gaat hier ook niet naartoe.

Wat komt er nog meer naar de 24-uursopvang naast dag- en nachtopvang?

De Brede Centrale Toegang (de BCT) is het loket waar dak- en thuislozen en andere sociaal kwetsbare burgers naar toe kunnen met vragen en voor advies. Wie de komende nacht wil slapen in de nachtopvang moet zich overdag bij de BCT melden. De BCT heeft nu een loket in de publiekshal aan de Zijlvest 39 (Raakspoort). De BCT verhuist naar de 24-uursopvang.

Verder verwacht de gemeente dat een aantal maatschappelijke partners een deel van de locatie gaan (onder)huren van de gemeente. Hierbij gaat het om kantoorlocaties.

Waarom komt er een 24-uursopvang?

De gemeente is op grond van de Wet maatschappelijke opvang (Wmo) verantwoordelijk voor opvang van dak- en thuislozen en verslaafden. Daarnaast vinden de gemeenteraad en het college dat de opvang en begeleiding van dak- en thuislozen ook de morele plicht is van de gemeente.

Een 24-uursopvang biedt betere mogelijkheden voor integrale hulpverlening en zorg aan de doelgroep dan losse locaties van dag- en nachtopvang. De huidige locaties zijn sterk verouderd; vooral de nachtopvang met de grote slaapzalen is niet meer van deze tijd. Er is nu onvoldoende mogelijkheid voor rust en herstel. Een 24-uursopvang met kleine kamers kan dit wel bieden.

Daarnaast is er nu onvoldoende dagbesteding en mag binnen geen alcohol worden gedronken. Dit is de reden dat een deel van de doelgroep op straat drinkt. In de 24-uursopvang wordt een dagbestedingsprogramma aangeboden, er is een alcoholgebruiksruimte en een ruimte voor het roken van harddrugs. Met deze faciliteiten is er voor het deel van de cliënten met verslavingsproblematiek geen noodzaak om op straat te gebruiken. Dit voorkomt overlast en bevordert dat cliënten meer gematigd gaan gebruiken.

Door het samenvoegen van de dag- en nachtopvang en het vestigen van het loket voor vragen en advies voor dak- en thuislozen (de BCT) bij de 24uursopvang, hoeven cliënten ook minder door de stad te lopen van locatie naar locatie. Hierdoor blijven zij beter in beeld bij hulpverleners en begeleiders.

Waarom op deze locatie?

Waarom kiest het college van B en W Haarlem voor de locatie Wilhelminastraat 10-12?

De afgelopen jaren is er uitgebreid gezocht naar een locatie voor het vestigen van een zogenoemde unilocatie. Dat is de 24-uursopvang maar dan inclusief de methadonverstrekking en spuit- en gebruiksruimten van de Brijder Stichting. Het bleek niet mogelijk om één locatie te vinden waarvoor voldoende maatschappelijk en politiek draagvlak bestond.

Daarna is opnieuw bekeken wat de problematiek is van de doelgroep, hoe hulp en zorg geboden kunnen worden, wat de knelpunten in de uitvoering zijn en hoe mogelijke overlast kan worden voorkomen en bestreden. Ook is gekeken naar vergelijkbare problematiek en oplossingen elders in het land. Een brede klankbordgroep heeft het college geadviseerd.

Op basis daarvan heeft de gemeenteraad gekozen voor een 24-uurslocatie voor eerste opvang van dak- en thuislozen met OGGZ-indicatie, waaronder verslavingsproblematiek. Ook heeft de gemeenteraad de kaders vastgesteld waaraan de locatie voor 24-uursopvang moet voldoen. Diverse locaties zijn op deze criteria getoetst, maar geen van de locaties bleek binnen de kaders te passen of daaraan passend te maken. Dit voorjaar heeft de raad het coalitieprogramma vastgesteld waarin is opgenomen dat er binnen een jaar (voor medio 2015) een locatie gevonden moest worden. De Wilhelminastraat 10-12 past binnen de gestelde kaders, met uitzondering van de bestemming. Hiervoor start het college een reguliere procedure om de huidige bestemming 'kantoren' uit te breiden met 'maatschappelijk'.

Waarom moet de opvanglocatie in de binnenstad, waarom niet buiten de stad, bijvoorbeeld in de Waarderpolder?

Ervaringen hier en elders in het land bij soortgelijke voorzieningen hebben geleerd dat de doelgroep zich vooral begeeft in de binnenstad. In het centrum zijn voorzieningen zoals (zorg)instellingen en voorzieningen (BCT, sociale dienst) waar de doelgroep naar toe gaat. Ook voelen dak- en thuislozen zich prettiger in een centrumgebied omdat het daar drukker is en zij daardoor minder opvallen dan in

een buurt met alleen een woonfunctie of op een ondernemersterrein. Met een opvanglocatie in het centrum is er gelegenheid om dak- en thuislozen en verslaafden zoveel mogelijk van straat te halen en zorg en begeleiding te bieden.

Wordt de leefbaarheid, het aanzien van het Raaks-centrumgebied en het gevoel van veiligheid en behaaglijkheid in de buurt aangetast doordat de dak- en thuislozen van de 24-uursopvang overlast gaan veroorzaken?

Dat verwacht de gemeente niet.

Bij de huidige locaties is de overlast zeer beperkt en door goede afspraken tussen de betrokken partijen goed beheersbaar. Daarbij komen in de 24-uurslocatie de interne gebruiksruidten voor het drinken van alcohol en het roken van harddrugs. Nu zijn die er niet waardoor cliënten op straat 'moeten' gebruiken. Verder krijgt het dagbestedingsprogramma een accent en hebben cliënten meer te verliezen; de opvanglocatie biedt hen straks meer rust, privacy en aanbod dan ze de huidige situatie hebben. De motivatie van cliënten om zich aan huisregels te houden en zich te richten op herstel zal daardoor toenemen.

Daarnaast begeven de cliënten die gebruik maken van de 24-uursopvang zich nu ook in het Raaksgebied omdat zij zich voor zaken rondom het dagelijks aanmelden voor de nachtopvang, uitkering, postadres, schuldhulpverlening en dergelijke moeten melden bij de Brede Centrale Toegang in de Raakspoort. Op dit moment zijn er geen huisregels waaraan de cliënten zich moeten houden in het Raaksgebied. Ook is er geen toezicht op de buitenruimte. Bij de 24-uursopvanglocatie krijgen cliënten huisregels opgelegd. Onderdeel daarvan is dat zij geen overlast mogen veroorzaken in het gebied rondom de locatie. Ook komt er beveiliging bij de 24-uursopvang die niet alleen bij de locatie maar ook rondom de locatie toezicht houdt en bevoegd zal zijn om te handhaven. Daarnaast zal het extra toezicht vanuit handhaving van de gemeente en politie dat nu is gericht op de huidige locaties van de dag- en nachtopvang, 'verhuizen' naar het gebied rondom de 24-uursopvang aan de Wilhelminastraat 10-12.

Omwonenden en bedrijven in de omgeving zijn uitgenodigd om samen met HVO/Querido (de zorgorganisatie die de 24-uursopvang gaat beheren en de doelgroep gaat begeleiden), het beveiligingsbedrijf, de politie en de gemeente Haarlem een omgevingsbeheersplan op te stellen. Hierin worden ook afspraken opgenomen over hoe er 24/7 klachten met betrekking tot overlast gemeld kunnen worden, met als doel hierop snel actie te nemen.

Locatie voor altijd?

Is het besluit over het vestigen van de 24-uursopvang aan de Wilhelminastraat definitief?

Het college heeft op 7 oktober jl. het besluit genomen. De raad heeft het college gevraagd om, binnen de door haar vastgestelde kaders, een locatie aan te wijzen. De commissie Samenleving bespreekt het collegebesluit op donderdag 13 november aanstaande. Hoewel het besluit dus gemandateerd is aan het college, kan de gemeenteraad er bij het college op aandringen (of politiek opdringen) om het besluit in te trekken of te wijzigen.

De bestemming van de locatie Wilhelminastraat 10-12 moet worden uitgebreid; van de functie 'kantoren' naar de functie 'maatschappelijk'. Hiervoor start het college een reguliere procedure. De gemeenteraad bepaalt de bestemming. Bij besluiten over bestemmingsplanwijzigingen zijn beroepen en bezwaarprocedures mogelijk.

Ook tegen het collegebesluit zelf kan, in tegenstelling tot wat in de krant heeft gestaan en net als bij elk besluit van college en/of gemeenteraad, binnen 6 weken (dus tot 18 november aanstaande)

bezwaar worden gemaakt.

Voor informatie over hoe u bezwaar kunt maken, welke procedure daarbij geldt en waar u rekening mee moet houden kijkt u op www.haarlem.nl met zoekopdracht 'bezwaar' en/of bel 14 023 en vraag om advies over het indienen van beroep en bezwaar.

Wordt deze locatie na verloop van tijd nog geëvalueerd?

Ja. De 24-uursopvang is een van de onderdelen binnen ons totale beleid en uitvoering voor dak- en thuislozen en verslaafden in de regio. De gemeente voert dit beleid uit onder de noemer 'Regionaal Kompas'. Het Regionaal Kompas is door de gemeenteraad vastgesteld voor de periode 2015-2020 en wordt zowel tussentijds als aan het eind geëvalueerd, inclusief de werking van de 24-uursopvang. De verwachting is wel dat de 24-uursopvang een voorziening is die ook in volgende periodes onderdeel zal uitmaken van ons beleid en de uitvoering voor het bieden van zorg en ondersteuning aan dak- en thuislozen. De gemeenteraad beslist te zijner tijd over de beleidskaders hieromtrent.

Tijdpad

Wanneer gaat deze opvang open?

Het college verwacht de 24-uursopvang medio 2015 te kunnen openen.

Moet het gebouw verbouwd worden?

De eigenaar zal het gebouw laten verbouwen om het gebruiksklaar op te leveren voor het vestigen van de 24-uurslocatie. Het betreft een interne verbouwing. Door de afstand met andere locaties in de omgeving en de aard van de verbouwwerkzaamheden wordt er geen overlast voor de buurt verwacht.

Overlast

Welke overlast is te verwachten?

Omwonenden van de huidige locaties ervaren in meer of mindere mate overlast zoals drinken in de openbare ruimte, schreeuwen, spugen, wildplassen en het achterlaten van rommel. De aanwezigheid van de doelgroep wordt door sommigen ervaren als drukkend omdat zij het gevoel hebben continue alert te moeten zijn. Deze overlastervaring is herkenbaar bij sommige inwoners en ondernemers in het Raaksgebied omdat de doelgroep zich nu elke dag daar begeeft. Mede omdat de BCT gevestigd is in de Raakspoort.

Uitgangspunt voor de 24-uursopvang is dat het voorkomen van overlast beter is dan genezen. De realisatie van de alcoholgebruiksruimte, waardoor mensen niet op straat 'moeten' drinken, de sterkere nadruk op dagbesteding, de huisregels en het gegeven dat cliënten meer te verliezen krijgen bij het zich niet naar de huisregels gedragen en het extra toezicht (door beveiliging, handhaving en politie) op de doelgroep dat 'meeverhuist' van de huidige locaties naar de 24-uursopvang, zullen bijdragen aan het voorkomen en bestrijden van overlast.

Met omwonenden wordt regelmatig overleg georganiseerd over de (ervaren) overlast en worden afspraken gemaakt waar zij met een klacht heen kunnen (fysiek en/of telefonisch). Klachten worden zo snel mogelijk verholpen, de indiener van de klacht krijgt een terugkoppeling van wat er met de klacht is gedaan.

Hoe groot is het gebied dat onder de afspraken valt van het omgevingsbeheersplan?

Het te benoemen gebied maakt onderdeel uit van het omgevingsbeheersplan. In het conceptvoorstel

is opgenomen: Leidsevaart-Prins Hendrikstraat-Oude Zijlvest-Boereplein-Hortusplein-Jacobstraat-Raaks-Raaksbruggen. Omwonenden en bedrijven zijn uitgenodigd om in de omgevingsgroep plaats te nemen die met HVO/Querido (de zorgorganisatie), het beveiligingsbedrijf, de politie en de gemeente Haarlem het omgevingsbeheersplan verder uitwerkt.

Komt er een buitenruimte bij de 24-uursopvang?

Er is een mogelijkheid voor het creëren van een buitenruimte. Bijvoorbeeld bij de ingang onder de kap van het gebouw. Of deze er wel of niet komt, wordt besproken met de omgevingsgroep die het omgevingsbeheersplan verder uitwerkt. De raad heeft namelijk vastgesteld dat een buitenruimte niet tot extra overlast voor de omgeving mag leiden. Omdat het mogelijk is om binnen te roken en alcohol te gebruiken in daarvoor bestemde ruimten is het ook niet noodzakelijk om een buitenruimte bij de opvang te realiseren.

Hoe gaat de gemeente om met risicovolle hangplekken als:

- Banken rondom het grasveld tussen Palazzo, Dumont en de Jopenkerk.
- Fietsenstalling*
- Muurtje (plantenbakken) bij de ingang van de Raaks garage.
- Doelenplein: Het Doelenplein is een beschutte plek, met hekken rondom die maar gedeeltelijk afgesloten zijn.
- Auto parkeerplekken aan de overzijde van Gebouw Dumont aan de Oude Zijlvest.
- De kantoren: deze zijn 's avonds gesloten en er is ruim baan om hier rond te hangen.
- Muurtje van de bloemenbak op het Hortusplein
- de moestuin.

Deze plekken en de beheersmaatregelen daarop kunnen worden meegenomen bij het verder uitwerken van het omgevingsbeheersplan met HVO/Querido, politie en (handhaving van) gemeente Haarlem.

Is de drukke weg een gevaar voor de cliënten bij oversteken?

Nee, niet meer dan voor elke andere Haarlemmer. De doelgroep begeeft zich nu ook door de stad en in het dagelijks verkeer.

Hoe en bij wie kan ik mijn klacht/overlast melden?

Afhankelijk van de situatie belt u 112 (spoed), de politie (omwonenden krijgen direct nummer van de wijkagent), handhaving gemeente of HVO/Querido (de zorgorganisatie). Afspraken hierover worden gemaakt in de omgevingsgroep die het omgevingsbeheersplan verder uitwerkt.

Informatie

Hoe word/blijf ik geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom de 24-uursopvang?

U kunt zich aanmelden voor een digitale nieuwsbrief die per e-mail wordt verstuurd. Wilt u de nieuwsbrief ontvangen? Stuur dan een mail naar antwoord@haarlem.nl met als onderwerp 'aanmelding nieuwsbrief 24-uursopvang' en uw e-mailadres. Op www.haarlem.nl/24uursopvang vindt u ook de meest actuele informatie, of u wendt zich tot de wijkraad.

Gaan het Magdalenaklooster en de Bakenessergracht nu dicht?

De opvangvoorzieningen in het Magdalenaklooster en aan de Bakenessergracht worden met de vestiging van de 24-uursopvang opgeheven, evenals een deel van de inloopfunctie bij Brijder

verslavingszorg aan de Gravinnesteeg. Op deze laatste locatie blijft wel de verstrekking en het spuiten van methadon en harddrugs gevestigd.

Komt er nog een informatieavond?

HVO/Querido zal op de huidige locaties een bijeenkomst organiseren zodat geïnteresseerden een beeld krijgen van wie hun burens worden. Rond de opening zal ook een bijeenkomst voor de buurt worden georganiseerd.

Is er sprake van waardedaling van de huizenprijzen in de zeer nabije omgeving door de komst van de 24uursopvang?

Omdat er geen direct aanpalende woningen zijn, de doelgroep zich nu ook in het gebied begeeft en er afspraken zijn over beheersmaatregelen (die er nu niet zijn), verwachten wij niet dat de huizenprijzen in de nabije omgeving in waarde zullen dalen.